

पूर्वांचल

Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २७ ◆ अंडक : द४ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बित्तमोड ◆ विसं २०७८ माघ २६ गते बुधवार (Wednesday, February 9, 2022) नेपाल सम्वत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल रु : ५/- भारतमा भास्तु : ४/-

तोडवाको स्तम्भः ताप्लेजुडको सदरमुकाम नजिकै रहेको पर्यटकीयस्थल स्केटराइट आकर्षित गर्नका लागि बनाएको स्तम्भ। तस्वीर : विलम्बुमार लिम्बु/रात्स

कमल थापाले त्यागे राप्रपा

भाषा, माघ २५। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका निर्वात्मान अध्यक्ष कमल थापाले पार्टीबाट अलग भएको घोषणा गरेको छन्।

हेटोडामा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा उनले पार्टीबाट अलग हुने घोषणा गरेको छन्। अत्यन्तै भारी मन तथा पीडावोधेका साथ मैले राप्रपाबाट अलग हुने निर्णय गरेको छु। पार्टीभित्र देखा पनि थालेको सैद्धान्तिक विचलन तथा गलत प्रवृत्तिलाई सुनार गरेर मेरो बाकी क्रियाशील राजनीतिक जीवन पार्टीभित्र विताउने र पार्टीमै रमाउने उत्कृष्ट चाहना भए तपनि आफ्नो

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

मोरडका दुई स्थानमा संकटकाल घोषणा

भाषा, माघ २५। संघीय सरकारले मोरडका दुई स्थानीय तहमा संकटकाल घोषणा गरेपछि राप्रपामा तरह सिर्जना भएको छ। हिन्दूराष्ट्र र राजतन्त्रको ऐजेन्डालाई शक्षत बनाउने लक्ष्य लिएको पार्टीबाट महत्वपूर्ण हस्ती मानिएका थापा बाहिरिएपछि तरङ्ग सिर्जना भएको हो।

कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्री महेन्द्रराय यादवले बर्डफ्लू नियन्त्रण गर्न एक साताका लागि संकटकाल घोषणा गरिएको जनावाका हुन्।

पशुसेवा विभागले माघ १६ गते उक्त क्षेत्रमा पशुलाई कृसुराको नमूना परीक्षण गर्दा बर्डफ्लू पुष्टि भएको थिए।

विभागका निर्मित महानिर्देशक लेखराज दाहालले केन्द्रीय पशुपन्थी अन्वेषण प्रयोगशाला त्रिपुरेश्वरमा पीसीआर विधिवाट परीक्षण गर्दा बर्डफ्लू पुष्टि भएको जानकारी दिए।

सो स्थानमा र अन्य स्थानमा थप संकरण कैलन नदिन उक्त वैठकले संकटकाल घोषणा गरेको हो।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

शिक्षकलाई अब 'निजामती सरह सुविधा'

परीक्षासम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ।

शिक्षकहरूको माग

विभिन्न शिक्षक संघहरूको छाता सङ्गठन नेपाल शिक्षक महासंघका महासचिव लक्ष्मीकिशोर सुवेदीका अनुसार करिव दुई महिनावैधि शिक्षकहरू ३४ सूचीय मागसंहत शिक्षा मन्त्रालयका अधिकारीहरूसँग वार्तामा छन्।

उनीहरूले काज, स्वास्थ्य र दुर्घटना विमालायत विषयमा निजामती कर्मचारी सरह सुविधाको माग गर्दै आएका छन्। शिक्षकको तलब तथा ग्रेड निजामती कर्मचारी सरह छ। तर शिक्षक सेवा आयोगबाट उत्तीर्ण भार विद्यालयमा जानेको चाहाँ तलब वा सेवासुविधा कम पाउनु अन्यथा हो।

त्यसैले क्रमशः सेवा सुविधा समान गर्न कार्यक्रमहरू अधि बढाएको छौं। शिक्षकहरूको छाता सङ्गठन नेपाल शिक्षक महासंघको छाता सङ्गठन नेपाल निजामती कर्मचारी सरह सुविधा शिक्षकहरूको हक्को कुरा' भएको बताउदै मन्त्री पौडेलको भनाइ स्वागतयोग्य गरेको बताएको छ।

मन्त्री पौडेलले शिक्षकहरूको लागि अस्पताल निर्माणका समिति गठन भएको पनि बताए। उनले करिव १८ वर्षांसेवि रोकेको आन्तरिक बदुवा नियमावाली संसोधन गरी विज्ञापन खुला गरिएको बताए।

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली २०७८ संघोन

कममा तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले सरकारी कर्मचारीलाई १० दिनको पारिश्रमिकसहित पर्यटन विदा दिने बताएका थिए।

आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन र कर्मचारीलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि उक्त सुविधा दिएको सुवेदी बताउछन्। शिक्षकहरूले सोही सुविधाको माग गरेको छन्। त्यस्तै शिक्षकहरूले स्वास्थ्य सुरक्षा विमान र दुर्घटना विमाको समेत माग गरिरहेको छन्। पर्यटकीय काज र विमाको प्रवर्द्धन तथा ग्रेड सम्बन्धी पनि हुनुपर्छ। तीन बटा तहको ग्रेडिंग सम्बन्धी पनि आग्रह छ- सुवेदीले भने।

ग्रेड संस्थामा असमानता

प्राथमिक तृतीय, निम्न माध्यमिक तृतीय र माध्यमिक प्रथम तहका शिक्षक र समान तहका निजामती कर्मचारीहरूको ग्रेड संख्या फरक भएको

शिक्षकहरूको गुनासो रहेको छ।

प्राथमिक तृतीयमा ६ ग्रेड छ भने सोही तहमा निजामतीमा १० ग्रेड, निम्न माध्यमिक तृतीयमा ८ ग्रेड छ भने समान तहको निजामतीमा १० ग्रेड। त्यस्तै माध्यमिक प्रमाणमा ६ ग्रेड भएकोमा समान तहका कर्मचारीको ७ ग्रेड छ। ग्रेले शिक्षक वा कर्मचारी स्थानीय भएको एक प्रतिष्ठित उनीहरूले प्राप्त गर्न थप तलब निर्धारण गर्दछ। ग्रेडिंगमा विभेद छ। एक ग्रेड भनेको एक दिनको बताउदै सहइन्द्राजितमा दिएको छ।

कर्मचारीलाई विदेशीको जिम्मेवारी दिएको छ भने वाहानी गाउँपालिकामा देवी ओभाले इन्द्राजितको जिम्मेवारी दिएको छ। भद्रपुर नगरपालिकामा नरेश सञ्जेलाई इन्द्राजितको जिम्मेवारी दिएको छ भने सहइन्द्राजितमा पुकार राजवंशी, मेदीनी शिवाकोटी र एनपी वेनेमलाई ज्यावल हकले इन्द्राजितको जिम्मेवारी दिएको छ।

कर्मचारीलाई विदेशीको जिम्मेवारी दिएको छ। भनाइ गाउँपालिकामा ज्यावल हकले इन्द्राजितको जिम्मेवारी दिएको छ।

त्यस्तै समानात्मक कायम गरिन्दू पर्यो।

के हुन् शिक्षकका अन्य माग ?

निजामती कर्मचारी र शिक्षकहरूको लागि अस्पताल निजामतीमा १० ग्रेड, निम्न माध्यमिक तृतीयमा ८ ग्रेड छ भने समान तहको निजामतीमा १० ग्रेड। त्यस्तै माध्यमिक प्रमाणमा ६ ग्रेड भएकोमा समान तहका कर्मचारीको ७ ग्रेड छ। ग्रेले शिक्षक वा कर्मचारी स्थानीय भएको एक प्रतिष्ठित उनीहरूले प्राप्त गर्न थप तलब निर्धारण गर्दछ। ग्रेडिंगमा विभेद छ। एक ग्रेड भनेको एक दिनको बताउदै सहइन्द्राजितमा दिएको छ।

त्यस्तै समानात्मक कायम गरिन्दू पर्यो।

छुटेलगतै पक्काउ

काठमाडौं, माघ २५। विभिन्न अवैध गतिविधिमा संलग्न रहेको आरोपमा पक्काउ परेका सन्तोषचन्द्र बदेल थानापुक्त भएका छन्।

राजश्व ठारी लगायतको अभियोग लागेका उनलाई राजश्व अनुसन्धान विभागले धारेटीमा छाड्ने आदेश दिएको हो। विभागले उनलाई एक करोड ६५ लाख रुपैयाँ धारेटीमा छाड्न आदेश दिएको थिए।

महानगरीय अपराध अनुसन्धान महाशाखा बानेश्वरले उनलाई पक्काउ गरेको थिए। राजश्व छाडीको महिरासहित उनलाई १४ माघमा पक्काउ गरिएको हो। बदेल लहित पक्काउ परेका रवीन पाखिनलाई १

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

आगलागीको घटनापछि मेचीनगर नगरपालिकाको चासो

विपद् व्यवस्थापनको प्रतिबद्धता

भाषा, माघ २५। विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक औजार उपकरण भए पनि चुरूत राजा लाल क्षेत्रको चौतारी आलोचना खेपिरहेको मेचीनगर नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यालय पारदर्शी ढागले पालना गराउने प्रतिबद्धता जनाएको छ।

गत माघ २० गते मेचीनगर-५ रित एसएसफुटवेर यस्ता जनाको लागि कार्यालयित विपद् व्यवस्थापनका लागि कार्यालयित पारदर्शी ढागले कार्यालयित विपद् व्यवस्थापनका लागि आलोचना गर्न थागेको हो।

नगरपालिकाय विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठकले

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन एन

२०७५को दफा देखो उपदफा २ बित्तमोड गठित विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा नगर प्रमुख विमल आचार्यले स्थानीय सरकारलाई विपद् व्यवस्थापन निर्माणको वैठकले

विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी ठोस कानून बनाउन विपद् व्यवस्थापनका लागि कार्यालयित विपद् व्यवस्थापनका लागि आलोचना गर्न थागेको हो।

नगरपालिकाय विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठकले

विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठकले

विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि विपद्

एउटा सुखद् संकेत

मिलिनियम च्यालेन्ज कर्पोरेशन अहिलेको सर्वाधिक चासोको विषय बनिएको छ । अमेरिकाको विकास परियोजना अन्तर्गत नेपालसँग सम्झौता भएको एमसीसीलाई विधिवत् र औपचारिक रूपमा ग्रहण गर्ने वातावरण नबनिएकाले सत्तासमेदार दल र सरकारको टाउको दुखाइको विषय बनिएको हो । सत्ता गठबन्धनका प्रमुख दुई दल नेकपा माओवादी केन्द्र र एकीकृत समाजवादी दलले एमसीसीका विषयमा फरक धारणा सावजनिक गरिरहेकाले प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा अप्लायारोमा छन् । राष्ट्रिय चासो र महत्वको परियोजनाहरूमा राष्ट्रिय सहमति जुट्नु सबैका लागि हितकर हुन्छ । त्यसका लागि सरकारमा रहेका दलहरू हुन् वा प्रतिपक्षी दलहरू सबैको साम्ना सहमति बनिनु पर्श । तर, प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमालेले लामो समयदेखि संसद अवरुद्ध गरेका कारण संसद चलन सकेको छैन । सरकार र प्रतिपक्षकाबीच संवाद शून्यता छ जसका कारण विवादहरू जस्ताको तस्तै छन् ।

एमसीसीपछिको चर्चा र चासोको विषय थियो- स्थानीय तहको निर्वाचन । सत्ता समेदार दलहरू स्थानीय तहको निर्वाचन पछि सार्व समस्थितिमा रहेका बेला पछिलोपटक प्रधानमन्त्री देउवाले एमाले अध्यक्ष केपी ओलीलाई उनकै निवासमा भेटेर स्थानीय तहको निर्वाचनको तिथि तय गर्ने आधार तयार गरे । त्यसकै आधारमा आउँदो वैशाखमा निर्वाचन एकै चरणमा गर्ने सरकारले निर्णय गरेको छ । सत्ता र प्रमुख प्रतिपक्षका बीचको यो सहमतिले राजनीतिक गतिरोध अन्य हुने आशा पलाएको छ । सर्वदलीय बैठकहरूमा प्रतिपक्षी दलकै अनुपस्थितिले एकतिर अविश्वासको वातावरण थियो भने अकान्तिर राजनीतिक चासोका विषयहरू भन्ने विवादित बनेका थिए । यही अवस्थालाई चिह्ने प्रधानमन्त्री देउवाले ओली निवासमै पुगेर गरेको वाराले अन्योल राजनीतिक अवस्थालाई सरारात्मकतातर्फ डोन्याएको अनुभूति गर्न थालिएको छ ।

सत्तासमेदार दल माओवादीका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल समेत सहभागी उच्चस्तरीय वार्ता स्थानीय निर्वाचन, अवरुद्ध संसद र एमसीसीमा केन्द्रीत रहेको थियो । प्रत्येक समस्याको निदान संवादले गर्दछ । संवादहीनताले विवादलाई अभै विवादास्पद बनाउँछ । शीर्ष नेतृत्वको पछिलो संवादले त्यही अन्योललाई अन्य गरेको छ । जसको अनुभव वैशाख ३० मा स्थानीय निर्वाचन गर्ने सरकारको घोषणामा गर्न पाइयो । अब चौतर्फी चासो र चर्चामा रहेको एमसीसी राष्ट्रहित वा राष्ट्रघात हो त्यसको पनि चित्र प्रकट हुनुपर्श । अहिले नेताहरूको दन्तबभानले भन्न धैर्यिलो बन्दै गएको एमसीसी राष्ट्रको गैरव र अस्मितासँग जोडिएकोले राष्ट्रको सर्वोपरि हितलाई एकमात्र स्वार्थका रूपमा राख्ने निर्णय गर्न ढिला गर्नुहुँदैन ।

सागाजिक सञ्जाल

अविश्वासमा विश्वास । गठबन्धनलाई हेर्दा स्थानीय तहको चुनाव समयमा हुन्छ भन्ने थिएन । तर, जुन चुनावको घोषणा गरियो यो स्वातन योग्य छ । यसको पूर्णता मेरो पार्टी नेकपा एमालेले जितेर हुन्छ ।
- कोमल ओली

अत्यन्तै गलत निर्णय गरेछन् । आफू शीर्ष नेतृत्वमा नरहेपछि पार्टी पनि छोड्ने गलत गरेम्चा । अब अर्को राप्रापा नामको पार्टी पसल खुले होल ।
- मुमाराम बनाल

गाउँ वा जिल्लामा पार्टीको आन्तरिक चुनावमा हार्दा पार्टी छोडेको सुनेको, तर केन्द्रीय अध्यक्षमा हार्दा पार्टी नै छोडेछन् कमल थापाले । आफू हुँदा सबै ठीक, आफू नहुँदा सबै बेठीक । तेरिमा लाजनीति ।
- टीका खतिवडा

उपभोक्ता समिति : विकासको सारथी कि विरोधी

उदय मैताली

नेपालको चालू पञ्चवर्षीय योजनाको विकासको नारा समझ नेपाल, सुखी नेपालीको आधारमा देशभर विभिन्न स्तरका साना, दुला योजना, आयोजनाहरू सञ्चालनमा छन् । समझ नेपाल नेपालीको शान हो । आर्थिक वृद्धी र आर्थिक समृद्धिको लागि नेपालले सामाजिक, सांस्कृतिक, राजनीतिक, शैक्षिक र प्रशासनिक संघीयताको माध्यम प्रयोग गरेको छ । यी सबै क्षेत्रमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन तीन तहका सरकारहरू लाग्नापरेका पनि छन् । तर, यसी कोशिशका बावजुद समृद्धी कुन चाराको नाम हो जनताले स्पष्ट रूपमा देख्न र भोग पाइरहेका भने छैन ।

यसका लागि राज्यको नीति कार्यक्रम, बजेट तथा योजना कार्यान्वयन पक्ष सबल हुन् पर्दछ । साथै यसका लागि जनताको प्रत्यक्ष सहभागिता रहेको स-साना समृद्धहरूको कामले पनि दुलो महत्व राख्नुपर्दछ । त्यस प्रकारका समृद्धहरूलाई उपभोक्ता समिति भीनन्छ । अहिलेका साडे सात सम्बन्धना बढी स्थानीय तहका हु जारा सात सबै बढी बडामा उपभोक्ता समितिहरू क्रियाशील छन् । एउटा बडामा हाराहारी ३० देखि ४० को संख्यामा उपभोक्ता समिति गठन भएको पाइन्छ । यस्ता उपभोक्ता समितिलाई थुप्रैखालाका आरोप नलाग्नाको पनि होइन । तर, अनेकाखालका विकासपत्रहरू भए तापनि यसको प्रयोगमा कुनै कामीको छैन ।

उपभोक्ता समिति भनेको उत्तेष्ठ रूपमा काम गर्ने स्थानीय जागरूक समूह हो । यो पक्षपातरहित ढंगबाट सञ्चालित हुनुपर्छ । यसले आफ्नो कामलाई भोक, तिर्थी नभनी

कार्यस्पादन गर्दछ र सबैसँग तारतम्य मिलाएर अगाडि बढ्दू भन्ने सरसलाह र समन्वयलाई आत्मसात गर्दछ । तोमाको बजेटको सीमाभित्र रहेर मितव्ययी तरिकाले खर्च व्यवस्थापनमा लाग्छ । कार्यादेश बमोजिम तीव्रगतिमा आफ्नो जिम्मेवारी पूरा गर्छ /गर्नुपर्छ ।

उपभोक्ता समितिका मुख्य काम कर्तव्यहरूमा आयोजना सम्भूतौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्ने, उपभोक्ताहरूलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा मार्गदर्शनको जानकारी गराउने, कार्य शुरू गर्दा कार्यालयबाट निर्देशन प्राप्त गर्नुपर्चे भए प्राप्त गरेर मात्र शुरू गर्ने हुन् । त्यसैगरी आफ्नो कार्यस्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरूको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने, आफ्ना सदस्यहरूको क्षमता

दिगो व्यवस्थापनको लागि मर्मतसम्भार गर्ने सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने, आयोजना कार्यान्वयनबाट पनि सबै वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने, अन्य आयोजनाहरूसँग अन्तर सम्बन्धी कार्य गर्ने, अन्य असल नागरिकको आचरण पालना गर्नुपर्चे, आफ्नो आयोजनाको फरकारका लागि कार्यालयमा कामजात पेश गर्ने एवम् तोकिए बमोजिमको ढाँचामा आयोजनाको भीतिक तथा वित्तीय प्रतिवेदन पेश गर्ने आदि पर्दछन् । उपभोक्ता समितिलाई आमरूपमा केही आरोपहरू लाग्ने गरेको सुनिन्छ । यसैः यसले बिचौलियाको काम गर्छ । सर्वै ऋण मात्र देखाउँछ । श्रमदान नाम मात्रको देखाउँछ । युगस्तरीय काम गर्न सबैदैन । राजनीतिक समितिलाई समुदिको सम्बन्धाका लागि भन्न सकिन्छ ।

यिनीहरूले सबै जसी विकासका कामहरू गरेके छन् । यसै तरीकाले सम्पन्न भएका योजनाले गाउँ-गाउँमा समुदिको खाका कोरेको देखिन्छ । यस अर्थमा उपभोक्तालाई समुदिका सम्बाहक मान्न सकिन्छ । जसले जुन कुरा प्रयोग गर्ने हो, उसैको मातहतमा रही निर्माण वा कार्यान्वयन गर्ने समूह नै उपभोक्ता समूह हो । यो पहिलो गणतान्त्रिक निवारिंग जनप्रतिनिधिको कार्यकालमा समुदिको जग थाप्ने काम उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धाका सम्बाहक भन्न सकिन्छ ।

यसरी गाउँ-गाउँमा आफ्नो विकासका काम आकै गर्ने परिपाटीको संस्कार पारदर्शन, स्वच्छ प्रतिष्ठान, जिम्मेवारी र उत्तरादातीको तरिकाले हुने हो भने पक्कै पनि उपभोक्ता समितिको महाता र उपयोगिता सुदूर हुँदै जाने कुरामा दुर्मित नरहला । तर, गाउँ-गाउँमा रहेको स्थानदेखि जस्तो विकृत बदले हो भने स्थानीय स्तरदेखि भ्रष्टाचारको अखडा बढै जाने र यसले कालान्तरमा असफल राज्यको रूपमा हालोलाई परिणाम गर्ने छ ।

तस्बै, गाउँको विकासमा लाग्न चाहने जो कोही नागरिकले आफ्नो इमानारिताको परीक्षामा अब्दल उत्तिरन सक्नुपर्छ र त्यस संलग्न योजना प्रचलित कानून र अर्थिक पारदर्शितासहित सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुरुवाई एवम् लेखा परीक्षण गराई कार्य संपन्न गर्नु पर्दछ ।

विकास गर्ने, सम्भूतौता बमोजिमको कामको परिमाण, ऊपरस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नुपर्चे देखिएमा कार्यालयहरू अनुरोध गर्ने तथा आयोजनाको दिवारी भएको प्रयोग गर्ने हुँदैन आदि ।

निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू, राजनीतिक दलका पदाधिकारी, सरकारी कर्मचारीहरू तथा शिक्षण पेसाका कर्मचारीहरूलाई उपभोक्ता समितिमा राख्न नपाइने व्यवस्था विपरीत पनि अन्तर्यक्ष रूपमा राख्ने लाग्ने आदि नामले भएको पनि पाइन्छ ।

भागबण्डामा रमाउँछ वा कतै एकलौटी पनि गर्दछ । स्थानीय साप्तीको प्रयोग हुँदैन आदि ।

निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू, राजनीतिक दलका पदाधिकारी, सरकारी कर्मचारीहरू तथा शिक्षण पेसाका कर्मचारीहरूलाई उपभोक्ता समितिमा राख्न नपाइने व्यवस्था विपरीत पनि अन्तर्यक्ष रूपमा

